EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROSISTEMA

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2013 m. gruodžio 5 d.

dėl Lietuvos banko turto teisinio statuso ir jo valstybinio audito masto

(CON/2013/85)

Įžanga ir teisinis pagrindas

2013 m. lapkričio 11 d. Europos Centrinis Bankas (ECB) gavo Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prašymą pateikti nuomonę dėl Lietuvos banko įstatymo pakeitimo įstatymo projekto ir dėl Valstybės kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projekto (toliau kartu – įstatymų projektai). 2013 m. lapkričio 26 d. ECB gavo patikslintus įstatymų projektus, kuriais remiantis priimta ši nuomonė.

ECB kompetencija teikti nuomonę grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 4 dalimi ir 282 straipsnio 5 dalimi ir 1998 m. birželio 29 d. Tarybos sprendimo 98/415/EB dėl nacionalinių institucijų konsultavimosi su Europos Centriniu Banku teisės akto projekto nuostatų klausimais[1] 2 straipsnio 1 dalies trečia įtrauka, kadangi įstatymų projektai yra susiję su Lietuvos banku. Vadovaudamasi Europos Centrinio Banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmuoju sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

1. Įstatymų projektų tikslas

1.1 Lietuvos banko įstatymo pakeitimo įstatymo projektu siekiama paaiškinti Lietuvos banko turto teisinį statusą, kad būtų pašalintos abejonės dėl Lietuvos banko institucinio ir finansinio nepriklausomumo. Valstybės kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektu siekiama apibrėžti Valstybės kontrolės atliekamo Lietuvos banko valstybinio audito mastą.

Įstatymų projektais, kurie yra pasirengimų įvesti eurą Lietuvoje dalis, siekiama išspręsti 2010 m. ir 2012 m. ECB pranešimuose apie konvergenciją[2] Lietuvai nurodytus neatitikimo teisinės konvergencijos reikalavimams aspektus.

1.2 Lietuvos banko įstatymo pakeitimo įstatymo projekte aiškiai nustatoma, kad Lietuvos valstybės nuosavybę Lietuvos banke išreiškia Lietuvos banko kapitalas ir kad Lietuvos banko turtas jam priklauso nuosavybės teise.

1.3 Valstybės kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projekte nustatoma, kad Valstybės kontrolės atliekamas Lietuvos banko valstybinis auditas: a) nepažeidžia Lietuvos banko nepriklausomų išorės auditorių veiklos; b) apima Lietuvos banko veiklos auditą, išskyrus jo Europos centrinių bankų

1 OL L 189, 1998 7 3, p. 42.

2 Žr. 2012 m. ECB pranešimą apie konvergenciją, p. 242.

sistemos (ECBS) ir Eurosistemos uždavinių vykdymą; ir c) jį vykdant atsižvelgiama į Lietuvos banko nepriklausomumą, o Valstybės kontrolei neleidžiama duoti nurodymų Lietuvos bankui, jo valdybai, jos nariams ir Lietuvos banko tarnautojams atliekant savo funkcijas.

Valstybės kontrolės įstatyme „veiklos auditas“ apibrėžiamas kaip „audituojamo subjekto viešojo ir vidaus administravimo veiklos įvertinimas ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu“[3].

2. Lietuvos banko turto teisinis statusas

2.1 ECB pritaria tam, kad Lietuvos banko įstatymo pakeitimo įstatymo projektu paaiškinami Lietuvos banko turto teisinis statusas ir valstybės nuosavybė Lietuvos banke, kurią išreiškia Lietuvos banko kapitalas.

2.2 ECB taip pat pritaria tam, kad Lietuvos banko turto teisinis statusas paaiškinamas įstatymu. ECB supranta, kad reikalavimas Lietuvos bankui kreiptis į administracinę įstaigą, t.y. į valstybės įmonę Registrų centras, dėl daiktinių teisių į šį turtą pakeitimo įregistravimo, kuriam nenustatytas joks terminas[4], yra nacionalinių administracinių procedūrų dalis ir nepaverčia Lietuvos banko turto teisinio statuso nustatymo sąlyginiu, priklausomu nuo Lietuvos banko arba administracinių įstaigų veiksmų.

2.3 Remiantis šiuo supratimu, Lietuvos banko įstatymo pakeitimo įstatymo projektas išsklaido ECB abejones dėl Lietuvos banko institucinio ir finansinio nepriklausomumo, kurios buvo pareikštos ankstesnėse ECB nuomonėse[5] ir Pranešimuose apie konvergenciją[6].

2.4 Kadangi šis paaiškinimas galios ir Lietuvai įsivedus eurą, Lietuvos banko įstatymas, kuris įsigalios Lietuvoje įvedus eurą[7], taip pat turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas. Be to, jei tokio būsimo įstatymo projekto, kuriuo bus keičiamas minėtasis Lietuvos banko įstatymas, įsigaliosiantis Lietuvoje įvedus eurą, nuostatos skirtųsi nuo dabartinių Lietuvos banko įstatymo pakeitimo įstatymo projekto nuostatų, dėl tokio būsimo įstatymo projekto turėtų būti konsultuojamasi su ECB.

---

3 Valstybės kontrolės įstatymo 2 straipsnio 8 dalis.

4 Lietuvos banko įstatymo pakeitimo įstatymo projekto 2 straipsnis.

5 Žr. nuomonės CON/2010/42 2.1 dalį, nuomonės CON/2011/91 4.3.1 dalį ir nuomonės CON/2011/99 3.4.2 dalį. Visas ECB nuomones galima rasti ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

6 Žr. 2012 m. ECB pranešimą apie konvergenciją, p. 242.

7 Lietuvos banko įstatymo 1, 6, 7, 8, 11, 12, 14, 19, 20, 25, 31, 33, 35, 36, 38, 47, 49, 50, 53, 54, 54^1, 55 straipsnių, ketvirtojo ir penktojo skirsnių pavadinimų pakeitimo, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 37 straipsnių pripažinimo netekusiais galios ir Įstatymo priedo papildymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (Valstybės žinios, 2006 4 29, Nr. 48-1699). Vadovaujantis šio įstatymo 33 straipsniu, jis įsigalios dieną, nuo kurios Europos Sąjungos Taryba panaikina išlygą dėl Lietuvos Respublikos pagal Sutarties 140 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą.

3. Lietuvos banko valstybinio audito mastas

ECB pritaria tam, kad nacionaliniame teisės akte paaiškinamas Valstybės kontrolės atliekamo Lietuvos banko valstybinio audito mastas. Tai išsklaido Pranešimuose apie konvergenciją išdėstytas ECB abejones dėl Lietuvos banko nepriklausomumo[8].

Ši nuomonė bus skelbiama ECB interneto svetainėje.

Priimta Frankfurte prie Maino 2013 m. gruodžio 5 d.

[parašas]

ECB Pirmininkas

Mario DRAGHI

8 Žr. 2012 m. ECB pranešimą apie konvergenciją, p. 242.